

УДК 340 + 342.7

Наталія Лесько

Національний університет “Львівська політехніка”,
професор кафедри адміністративного та інформаційного права
доктор юридичних наук

Микита Антонов

Національний університет “Львівська політехніка”,
Навчально-науковий інститут права,
психології та інноваційної освіти,
студент

ЦИФРОВІ ПРАВА ЛЮДИНИ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

<http://doi.org/10.23939/law2021.31.160>

© Лесько Н., Антонов М., 2021

У статті досліджено цифрові права людини в епоху глобалізації. Зауважено, що поява феномену цифрових прав людини пов’язана з виникненням свободи доступу до Інтернету, а також визначенням потенційного “right to be forgotten” (права вимагати видалення персональних даних, конфіденційної інформації про особу з результатів пошукових сервісів). Ці явища є досить новими, і з практичного погляду їх краще розглядати не як окрему групу прав людини (наприклад, як політичні, економічні, соціальні тощо), а як умовну категорію, яка охоплює особливості реалізації та гарантії захисту фундаментальних прав людини в Інтернеті. Зауважено, що права людини еволюціонують під впливом цифрових технологій. Проблематика прав людини може сприяти виробленню цілісного уявлення про регулювання нових технологій. Права людини можуть стати “маяками” для регулювання інформаційно-комунікаційних технологій, вказуючи цілі, які повинні бути досягнуті, і шкоду, яка повинна бути попереджена відповідно до принципу пропорційності.

Право на доступ до Інтернету не має на меті лише фізичну можливість доступу до мережі Інтернет. Воно базується на комунікаційній цінності Інтернету, що передбачає зв’язок цього права з іншими правами і свободами людини та необхідність доступу до Інтернету для їх реалізації, зокрема, свободи думки, вираження поглядів та переконань, права на розвиток, політичних прав, екологічних та інших основних прав людини.

Підкреслено, що забезпечення прав людини в онлайн просторі здійснюється в основному на міжнародному рівні такими структурами як Рада ООН з прав людини, Генеральна Асамблея ООН, Європейський суд з прав людини тощо. Проте, єдиного нормативно-правового акту, який би закріплював основні цифрові права людини, ще не прийнято. Отже, більшість цифрових прав закріплені у різноманітних резолюціях Ради ООН з прав людини, і потребують систематизації у єдиний кодифікований акт – Декларацію цифрових прав людини. З кожним днем потреба у такому акті зростає, а за кілька десятиків років без нього важко буде уявити еталон демократичного суспільства.

Ключові слова: права людини, цифрові права, електронна демократія, інформаційні технології, інформаційне суспільство, Інтернет.

Постановка проблеми. Технологічні інновації не тільки вимагають реінтерпретації традиційних прав людини, а й зумовлюють появу нових категорій, які можуть бути визначені як *sui generis* покоління цифрових прав [1, с. 226]. Однак суттєві проблеми виникають з самою назвою цих нових прав. У вітчизняній літературі їх зазвичай називають інформаційними, цифровими, віртуальними [2, с. 41], в англomовній літературі пишуть про цифрові права (digital rights) [1, с. 223], інтернет-права (Internet rights) [3, с. 10], право на комунікацію (right to communicate) [4, с. 18], свободу з'єднання з будь-якою особою, в будь-який час, в будь-якому місці, для будь-яких цілей (freedom to connect – to anyone, anytime, anywhere, for anything) [5, с. 17]. Інколи ці терміни використовують як синоніми.

Саме тому метою цієї статті є дослідження цифрових прав людини в епоху глобалізації.

Аналіз дослідження проблеми. У вітчизняній науці варто вирізнити праці, що присвячені цій тематиці: К. С. Шахбазянової, Є. П. Литвинова, О. А. Баранова, А. М. Новицького, О. А. Присяжнюка, А. П. Гетьман, С. В. Глібо, О. А. Гончаренко, О. М. Давидюк, К. В. Єфремова.

Виклад основного матеріалу. Один із теоретиків науки про політику, політичний мислитель, правознавець, просвітитель, письменник Шарль-Луї де Монтеск'є вважав, що основою будь-якого демократичного ладу є зафіксований на рівні основного закону обов'язок держави закріпити та забезпечити права і свободи людини. Відповідно до ст. 3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [6].

Зауважимо, що з другої половини ХХ століття починають розвиватися технології, які дозволяють створити всесвітню систему сполучених комп'ютерних мереж, що отримає назву Інтернет (Всесвітня павутина – World Wide Web). Людство входить в часи, коли реалізувати власні права стає можливим не тільки у “фізичному світі”, а й в Інтернет-просторі. Галузь є досить новою, тому відразу постає питання вирішення правового регулювання цієї сфери. Актуальною проблемою стає порушення цифрових прав людини та шляхи гарантій захисту.

В більшості випадків визначення прав людини онлайн зводиться до застосування поняття “цифрові права”, але закріплення в українському законодавстві цей термін не отримав. Отже, цифрові права – це система норм і правил поведінки, яка закріплює права і свободи людини щодо належного доступу і використання електронних пристроїв, можливості створення, використання і публікацію цифрових творів, а також комунікаційних мереж, зокрема, мережі Інтернет [7].

Поява феномену цифрових прав людини пов'язана з виникненням свободи доступу до Інтернету, а також визначення потенційного “right to be forgotten” (права вимагати видалення персональних даних, конфіденційної інформації про особу з результатів пошукових сервісів). Ці явища є досить новими, і з практичного погляду їх краще розглядати не як окрему групу прав людини (наприклад, як політичні, економічні, соціальні тощо), а як досить умовну категорію, яка б охоплювала особливості реалізації та гарантії захисту фундаментальних прав людини в Інтернеті, зокрема свободи вираження поглядів та права на приватність онлайн [7].

Отже, важко уявити сучасну епоху без інтернет-технологій, які відіграють величезну роль у повсякденному житті. Виокремлення категорії цифрових прав допомагає краще систематизувати та вивчати потреби захисту прав людини в онлайн-середовищі, правові гарантії яких сьогодні “розкидані” в резолюціях та інших нормативно-правових актах міжнародних органів.

За останні 10 років більшість цифрових прав та свобод людей уже мають гарантії захисту, які закріплюються чинними міжнародними актами, проте науковці вважають такий захист є недостатнім, через брак правозастосовної практики, яка б закріплювала правові гарантії (наприклад ті, що містилися б в рішеннях міжнародних судів) [7].

Українська громадська організація “Лабораторія цифрової безпеки” розробила в рамках проєкту Digital Rights Agenda for Ukraine, що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) через організацію Counterpart International, працю “Права людини онлайн: Порядок денний для України”. В ній автори сформулювали пропозиції щодо забезпечення права на доступ до Інтернету, свободи вираження поглядів, права на приватність та захист персональних даних. Також, автори наголосили на окремих загальних рекомендаціях, виконання яких допоможе підвищити обізнаність представників органів державної влади та широкої громадськості з особливостями реалізації прав людини онлайн. Цей перелік містить рекомендації для таких органів та посадових осіб як: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (з приводу відсутності системного моніторингу та аналіз дотримання прав людини онлайн в Україні), Верховна Рада України, а саме Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, Комітету з питань цифрової трансформації та іншим комітетам, предмет відання яких стосується питань державної політики у сфері інформації, інформаційної безпеки та інформаційних технологій (рекомендація стосується вимоги щодо старту діалогу з експертами та правозахисниками щодо законодавчих та інших ініціатив з метою регулювання суспільних відносин в Інтернеті), Кабінет Міністрів України (Мін’юст, МВС та ін.), Національна школа суддів України, Міністерство освіти та науки України тощо [8].

У контексті нашого дослідження зауважимо, що з 18 червня по 6 липня 2018 року проходила 38 сесія Ради ООН з прав людини, яка є міжнародним правозахисним органом в системі ООН (допоміжний орган Генеральної Асамблеї ООН), завданням якого є обговорення та міжнародна співпраця у сфері захисту прав людини. На цій сесії було прийнято Резолюцію “Заохочення, захист і здійснення прав людини в Інтернеті”, в якій, посилаючись на всі відповідні резолюції Комісії з прав людини і Ради з прав людини про право на свободу думок і їх вільне вираження (зокрема на резолюції Ради 20/8 від 5 липня 2012 року, 26/13 від 26 червня 2014 року і 32/13 від 1 липня 2016 року про заохочення, захисту і здійснення прав людини в Інтернеті, а також на резолюції Ради 12/16 від 2 жовтня 2009 року щодо свободи думок і їх вільному вираженні, 28/16 від 26 березня 2015 року та 34/7 від 23 березня 2017 року про право на недоторканність приватного життя в цифровому столітті) Рада вкотре наголошує, що ті ж самі права, які людина має в офлайновому середовищі, повинні також захищатися в онлайнному середовищі, зокрема свобода вираження думок, яка може бути застосована незалежно від кордонів і в рамках будь-яких обирають людиною засобів масової інформації, відповідно до статті 19 Загальної декларації прав людини та Міжнародного пакту про громадянські та політичні права [8].

Ще одним важливим міжнародним актом є резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 17.12.2018 р. (A/RES/73/179 – Право на недоторканність приватного життя в цифрову епоху), у якій, зокрема у частинах 2 і 3, вкотре визнається глобальний і відкритий характер Інтернету та стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій як однієї з рушійних сил прискорення прогресу в галузі розвитку та підтверджує, що права, якими люди володіють за межами Інтернету, включаючи право на недоторканність приватного життя, повинні захищатися у тому числі й в Інтернеті [10].

Досліджуючи тему прав людини онлайн, потрібно обов’язково дослідити питання права особи на доступ до Інтернету. Це право поки що офіційно не визнано правом людини на міжнародному рівні, хоча міжнародні органи постійно наголошують на важливій ролі, яку відіграє Інтернет у демократичному, громадянському суспільстві (наприклад, через ті самі резолюції ООН). Доступність Інтернету розглядається як засада сприяння реалізації іншим правам та свободам людини, зокрема свободі вираження поглядів онлайн [8].

Слід зауважити, що право на доступ до Інтернету має охоплювати наступні два аспекти:

– заборона незаконного обмеження доступу до Інтернету, зокрема відключення Інтернету в усій країні чи окремих регіонах.

– закріплений на законодавчому рівні обов’язок держави вживати усіх розумно можливих заходів для забезпечення максимального доступу своїх громадян до Інтернету (наприклад, створення спеціалізованого органу, напрямком функціонування якого була б розробка та впровадження доступного та відкритого для населення Інтернету) [8].

Право на доступ до Інтернету має базуватися на кількох важливих принципах:

– недискримінація та інклюзивність. Цифрові правовідносини мають бути позбавлені дискримінаційного елементу за критеріями статі, раси, кольору шкіри, мови, політичних чи релігійних переконань тощо. Одним з напрямків держави у цій сфері є перспективне сприяння культурної та мовної різноманітності та плюралізму, а також створення технічних умов доступу до Інтернету для вразливих груп, наприклад через підтримку публічних місць з доступом до мережі (бібліотеки, навчальні заклади, школи, лікарні тощо).

– онлайн\офлайн нейтральність. Користувачі повинні мати можливості вільно обирати систему та програмне забезпечення, якими вони бажають користуватися, без нав’язувань зі сторони держави.

– безпека Інтернету. Держава повинна гарантувати безпечність Інтернету.

– якість сервісу. Відповідні структури мають забезпечити якість наданих Інтернет послуг [8].

Важливим для національного законодавства України, яке регулює сферу цифрових прав, є затверджене Кабінетом Міністрів України “Положення про Міністерство цифрової трансформації України” від 18.09.2019 р.

Міністерство забезпечує формування та реалізацію державної політики: у сферах цифровізації, цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій та технологій, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства, інформатизації; у сфері впровадження електронного документообігу тощо [11]. Отже, це Міністерство забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян, що визначено як одне з основних завдань структури.

У зв’язку з тим, що ні на міжнародному, ні на національному рівнях не було створено єдиного кодифікованого акту, який б регулював онлайн правовідносини, в Інтернеті користувачі спробували створити неофіційну Декларацію цифрових прав людини, в якій виділили наступні основні права і свободи:

А) право на доступ до Інтернету:

Декларація має закріплювати право кожного користувача на рівний доступ і використання вільного та безпечного Інтернету. Ці принципи мали б більш детально регулюватися на рівні національного законодавства кожної держави.

Б) свобода вираження поглядів:

Кожна особа має право вільного вираження свої поглядів та думок. Ця норма має забезпечувати також право вільного пошуку, отримування та поширювання будь-якої незабороненої інформації онлайн.

В) приватність і захист персональних даних:

Як і у реальному житті, в онлайн просторі має бути забезпечене право на приватність та конфіденційність персональних даних, а також їхній відповідний правовий захист.

Г) право на свободу та особисту безпеку:

Реалізація цього права потребує закріплення наступних гарантій:

– захист від злочинних дій. Потрібно створити юридичні гарантії захисту від фізичного та психологічного насильства, дискримінації за різноманітними критеріями в онлайн середовищі.

– політика держави у сфері цифрових технологій та забезпечення прав людей в онлайн просторі має бути спрямована на розвиток та функціонування безпечних інтернет-технологій.

Г) право на асоціації, зібрання мирного характеру та використання електронних інструментів демократії:

Сьогодні Інтернет, соціальні мережі, а також програми для онлайн конференцій типу ZOOM та Microsoft TEAMS є важливими платформами для співпраці, консолідації односторонців та участі громадян в управлінні державними справами (онлайн голосування на виборах, електронні паспорти тощо). Тому, важливим є закріплення свободи громадян обирати та використовувати будь-які сервіси, вебсайти, онлайн платформи для мирного об'єднання.

Д) право онлайн самовизначення (можливість відмовитися від онлайн активності:

На рівні законодавства держави має бути закріплено право громадянина на доступ до головних державних сервісів та сайтів, а також гарантій захисту від дискримінації на основі своєї активності чи неактивності в Інтернеті.

Е) обмеження цифрових прав:

Діяльність держави з правового регулювання та законодавчого обмеження цифрових прав людини має ґрунтуватися на принципах прозорості та гласності, також мають бути залучені у цей процес представники громадянського суспільства. Заборонена дискримінація за будь-якою ознакою (раса, вік, колір шкіри, стать, політичні або релігійні погляди тощо) [7].

Дані моніторингу порушення цифрових прав в Україні, що проводився ГО "Платформа прав людини" за підтримки Counterpart International показали, що найбільш розповсюдженими порушеннями цифрових прав є [12]:

1) нав'язування особам непотрібних цифрових послуг, наприклад спаму. Наведемо приклади нормативно-правових актів, які забороняють подібні дії:

– Будапештська конвенція про кіберзлочинність від 23.11.2001 р. Конвенція вказує, що користувачі Інтернет простору мають бути захищені від несанкціонованого втручання в електронні пристрої, зокрема для заволодіння персональними даними, зокрема, а також від використання шкідливих кодів та надсилання великих обсягів електронних листів отримувачу з метою блокування комунікаційних функцій системи, тобто спаму [13];

– Закон України "Про захист прав споживачів". Частина 1 статті 19 забороняє нечесну підприємницьку практику, ч. 5 ст. 19 цього Закону як агресивні забороняються такі форми підприємницької практики, як здійснення постійних телефонних, факсимільних, електронних або інших повідомлень без згоди споживача (наприклад смс-спам) [14];

2) блокування 240 вебсайтів в Україні, до яких немає доступу у користувачів Інтернету (це стосується двох Указів Президента України від 15.05.2017 та від 14.05.2018 та відповідних рішень РНБО). Коаліція "За вільний Інтернет" проаналізувала з правової сторони ці укази, і дійшла висновку, що дана санкція, як спосіб обмеження прав і свобод людини не відповідає конституційним стандартам і вимогам і є проявом необмеженої дискреції державної влади [15];

3) збір та поширення конфіденційної інформації про абонентів оператором мобільного зв'язку (відомості щодо візитів тих чи інших місць, інформація про спосіб життя, звички, рівень доходів тощо);

4) надання надмірного і непропорційного доступу до інформації про споживача послуг з доступу до Інтернету на підставі рішення суду.

Висновки. Забезпечення прав людини в онлайн просторі здійснюється в основному на міжнародному рівні такими структурами як Рада ООН з прав людини, Генеральна Асамблея ООН, Європейський суд з прав людини тощо. Проте, єдиного нормативно-правового акту, який би закріплював основні цифрові права людини, ще не прийнято. Отже, більшість цифрових прав закріплені у різноманітних резолюціях Ради ООН з прав людини, які потребують систематизації у

єдиний кодифікований акт – Декларацію цифрових прав людини. З кожним днем потреба у такому акті зростає, а за кілька десятиріч, без нього важко буде уявити еталон демократичного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Coccoli J. (2017). The Challenges of New Technologies in the Implementation of Human Rights: An Analysis of Some Critical Issues in the Digital Era. *Peace Human Rights Governance*. Vol. 1. Iss. 2. P. 226
2. Талапина Э. В. (2019) Права человека в Интернете. *Журнал российского права*. № 2. С. 41–54.
3. Penney J. W. (2011) Internet Access Rights: A Brief History and Intellectual Origins. *William Mitchell Law Review*. Vol. 38. Iss. 1. P. 10–42.
4. Fisher D. (1982) The Right to Communicate: A Status Report. UNESCO Reports and Papers on Mass Communication. No. 94. Paris, 55 p.
5. Connors L. (1997) Freedom to Connect. *Wired Magazine*. August. P. 106–107; Penney J.W. Op. cit. P. 17–18.
6. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 17.03.2021).
7. Гололобова Є., Міна А. Цифрові права українців або Декларація цифрових прав людини. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/digital-rights-t/>.
8. Володовська В., Дворовий М. Права людини онлайн: Порядок денний для України. URL: https://dslua.org/wp-content/uploads/2019/12/DRA_FINAL_UKR.pdf.
9. Заохочення, захист і здійснення прав людини в Інтернеті: Резолюція Ради з прав людини ООН. URL: <https://undocs.org/ru/A/HRC/38/L.10/Rev.1>.
10. Право на недоторканність приватного життя в цифрову епоху: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/73/179>.
11. Питання Міністерства цифрової трансформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>.
12. Моніторинг порушень цифрових прав в Україні: Аналітичний звіт за червень 2019. URL: <https://www.ppl.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/%D0%97%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8-%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2019-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.pdf>.
13. Конвенція про кіберзлочинність від 23.11.2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575.
14. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
15. ГО “Платформа Прав Людини”: 5 випадків коли Ви не здогадувалися, що ваші цифрові права порушуються. URL: <https://rpr.org.ua/news/5-vypadkiv-koly-vy-ne-zdohaduvались-scho-vashi-tsifrovi-prava-porushuyutsya>.

REFERENCES

1. Coccoli J. (2017). *The Challenges of New Technologies in the Implementation of Human Rights: An Analysis of Some Critical Issues in the Digital Era*. Peace Human Rights Governance. Vol. 1. Iss. 2. P. 226
2. Talapina E. V. (2019) *Prava cheloveka v Ynternete* [Human rights on the Internet]. Zhurnal rossy`jskogo prava. # 2. S. 41–54.
3. Penney J.W. (2011) *Internet Access Rights: A Brief History and Intellectual Origins*. William Mitchell Law Review. Vol. 38. Iss. 1. P. 10–42.
4. Fisher D. (1982) *The Right to Communicate: A Status Rep* [The Challenges of New Technologies in the Implementation of Human Rights: An Analysis of Some Critical Issues in the Digital Era] ort. UNESCO Reports and Papers on Mass Communication. No. 94. Paris, 55 p.
5. Connors L. (1997) *Freedom to Connect*. Wired Magazine. August. P. 106–107; Penney J.W. Op. cit. P. 17–18.
6. *Konstytuciya Ukrainy`* [Constitution of Ukraine] vid 28 chervnya 1996 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (data zvernennya 17.03.2021).
7. Gololobova Ye., Mina A. *Cy`frovi prava ukrayinciv abo Deklaraciya cy`frovy`x prav lyudy`ny`* [Digital Rights of Ukrainians or the Declaration of Digital Human Rights]. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/digital-rights-t/>.
8. Volodovs`ka V., Dvorovy`j M. *Prava lyudy`ny` on-lajn: Poryadok denniy`j dlya Ukrainy`*. [Human rights online: Agenda for Ukraine]. URL: https://dslua.org/wp-content/uploads/2019/12/DRA_FINAL_UKR.pdf.
9. *Zaohochennya, zahy`st i zdijsnennya prav lyudy`ny` v Interneti* [Promotion, protection and realization of human rights on the Internet]: Rezolyuciya Rady` z prav lyudy`ny` OON. URL: <https://undocs.org/ru/A/HRC/38/L.10/Rev.1>.

10. **Pravo na nedotorkannist` pry`vatnogo zhy`ttya v cy`frovu epohu** [The right to privacy in the digital age]: Rezolyuciya General`noyi Asambleyi OON. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/73/179>.

11. **Py`tannya Ministerstva cy`frovoyi transformaciyi** [Issues of the Ministry of Digital Transformation]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 18.09.2019 r. # 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>.

12. **Monitory`ng porushen` cy`frovy`h prav v Ukraini** [Monitoring of digital rights violations in Ukraine]: Analitichny`j zvit za cherven` 2019. URL: <https://www.ppl.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/%D0%97%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B8-%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2019-%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83.pdf>.

13. **Konvenciya pro kiberzlochy`nnist`** [Convention on Cybercrime] vid 23.11.2001 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575.

14. **Pro zahy`st prav spozhy`vachiv** [On consumer protection]: Zakon Ukrayiny` vid 12.05.1991 # 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

15. **GO "Platforma Prav Lyudy`ny": 5 vy`padkiv koly` Vy` ne zdogaduvaly`sia, shho vashi cy`frovì prava porushuyut`sia** [NGO "Human Rights Platform": 5 cases when you did not guess that your digital rights are violated]. URL: <https://rpr.org.ua/news/5-vypadkiv-koly-vy-ne-zdogaduvallysia-scho-vashi-tsifrovi-prava-porushuyutsya>.

Дата надходження: 24.06.2021 р.

Natalia Lesko

Lviv Polytechnic National University,
Associate Professor of Administrative and Information Law,
Doctor of Law, Associate Professor,

Mikita Antonov

Lviv Polytechnic National University
Educational and Scientific Institute of Law,
psychology and innovative education
student

DIGITAL HUMAN RIGHTS IN THE AGE OF GLOBALIZATION

The article examines digital human rights in the era of globalization. It is noted that the emergence of the phenomenon – digital human rights is associated with the emergence of freedom of access to the Internet, as well as the definition of potential "right to be forgotten" (the right to demand deletion of personal data, confidential information about a person from search services). These phenomena are quite new and from a practical point of view it is better to consider them not as a separate group of human rights (for example as political, economic, social, etc.), but as a conditional category that covers the implementation and guarantees of fundamental human rights on the Internet. It is noted that human rights are evolving under the influence of digital technologies. Human rights issues can help to develop a holistic view of the regulation of new technologies. Human rights can become "beacons" for the regulation of information and communication technologies, indicating the goals that must be achieved and what harm must be prevented in accordance with the principle of proportionality.

The right to access the Internet is not limited to the physical possibility of access to the Internet. It is based on the communicative value of the Internet, which implies the connection of this right with other human rights and freedoms and the need to access the Internet for their implementation, including freedom of thought, expression, belief, development rights, political rights, environmental and other fundamental human rights.

It is emphasized that the provision of human rights in the online space is carried out mainly at the international level by such structures as the UN Human Rights Council, the UN General Assembly, the European Court of Human Rights and others. However, a single legal act that would enshrine basic digital human rights has not yet been adopted. Thus, most digital rights are enshrined in various resolutions of the UN Human Rights Council, which need to be systematized into a single codified act – the Declaration of Digital Human Rights. The need for such an act is growing every day, and in a few decades, without it, it will be difficult to imagine a standard of a democratic society.

Key words: human rights, digital rights, electronic democracy, information technologies, information society, Internet.